

עגלה ערופה

פרק תשיעי

סוטה

מ.ח.

עין משפט
גר מצוה

16 [מוסף פייג] צ"מ ט. יומא ט. ט. [עי' תוס' שבת יג. ד"ה רבא]. 17 [עי' מוס' יומא ט. ד"ה מעשר]. 18 [מוסף פייג]. 19 [מוסף פייג ע"ש]. 20 [במשנה שנמשיות אחת]. 21 משום ר' יהושע וכו' לקמן בפסקה]. 22 [בירושלמי ל"ג]. 23 [עי' הגי' ע"י]. 24 [ז"ל המסוכך וכו' ברש"י]. 25 [ד"ק כהן]. 26 [בירושלמי הערוך בערך בקר ו' דגולא]. 27 [שם עגדתי מפי שם צמר]. 28 [לרוב גידפין אפקין רב הונא]. 29 [נפיל מצ: סנהדרין כג. 15; ט' [נדרים כו]. 30 [נדרים כד.].

הגהות הב"ח

(א) בששנה שזמן הדגן (וממנו אומרים) ח"ל"מ וי"צ סי' ל"ג ל"ג וי"ק בירושלמי לתאן]. (ב) ג' אמר רב יצחק וכו' בית:

גילוי הש"ס

גמ' אודנא רבשעא ר"ף פ"ה נדרים:ט'

מוסף רש"י

ביטל את הירודי. של מעשה. ואפילו של חכמים, שאן לומר בעתה הקדש מן הבית וגם נתמחו ללוי, לפי שלא היו נתינים מעשר ראשון ללוי כהלכה, דרשתננה עורה אמר ללוי וקנסניה עורה וזוה לתמו לכסיה (ב"ב צ. ג). וגודר על הדמאי בלוקה מעט האין שיפיש הכל מספק מפני שהטבל עון מיתה, חזן מן התומה שלא גור על להפרישה ולא גור על הדמאי, לפי ששלה ככל גבול ימנאל וראה שפי עמי הארץ מולין נמשנות ולא היו מפרישין אלא תרומה גדולה (שם). מפריש ממונה תרומת מעשר ונתנה לכהן. משום דסבר עט הארץ ללוי הוא דפקיד חמננה לתייב מרומת מעשר ולא ללוי (בבורות יא: ע"ש ש"ו שגורן כ"ו בגמ').

ואנן יבזי ליה לכהנים. דקנסניהו עורה כדאמרי' ביצמות (דף טו:): וכיון דאנין נותנין כחוקין איהו יכולין לומר וגם נתמחו ללוי ככל מלוותה: **סחילה.** ונתת ללוי זה מעשר ראשון לגור זה מעשר עמי בשעריך זה מעשר שני דכתיב לא תוכל לאכול בשעריך (דברים י: אף הוא. יוחנן כהן גדול: **טבל** ו**תרומה מעשר עון מיתה.** באלו הן הנשרפין (סנהדרין פג.) ילפי' לה. וכשאתם לוקחין מעט הארץ והם לא הפרישו אלא תרומה ערוגה טבל למעשרות ואתם נעשים מיתה: **מפריש תרומה מעשר ונותנה לכהן.** מפריש כל המעשרות ממנה להוליא מידי טבל ואחר כך מפריש מתוך מעשר ראשון תרומת מעשר מה שעל הלוי להפריש ונותנו לכהן משום דלית ביה עון מיתה אחמור עליהו שלא לעכו אכלו ולמכור לכהן כשם שהא מעכב אכלו מעשר ראשון ומעשר עמי ואומר המוציא מחבירו עליו הראיה גזירה דלמא כי משהי ליה גזיה אכיל ליה אכל מעשר ראשון ומעשר עמי מותרים לורים ואין בהן אלא גול כהן הלכה המוציא מחבירו עליו הראיה. אלמא אפרושי נמי לא הוו מפרישי ואת אמרת לפי שאין נותנין אותו כמתקן הא אפרושי מפרישי ליה: **סרטי סקון.** לעולם העברת הדולאות מעשר משום שאינם נותנין אותו ללויים הוא והא דמנינא לפי ששלא כו' לאו אביטל את הירודי קחי אלא גאור על הדמאי קחי ותרמי תקנות תקן ביטל וידוי של חכמים אע"פ שפרישין אותו לפי שאין נותנין אותו כמתקני וגור על הדמאי על לוקח מעט הארץ לפי ששלא כו': **מסרטינו.** כשהיו רוצין להפילו לארץ לשחטנו: **שיפול דס צעינו.** ואינו רואה ואינו מתחזק כל היער (ישעיה י): **חונטינו.** להפילו לארץ. ונוקפין לשון חצטה ומכה כדאמרי'

אין אדם מנוקף אפי' אלצעו (חולין י:): דס ניקוף מרלה כדס עולה (שם): **טבעות.** להכניס זכור בהמה לתוכו: **כדאמרינו.** שתיקן שיהו כל הלוקחין מפרישין ולא היה אדם צריך לישאל לחבירו חזר שלקח מעט הארץ הפרשה דמאי: **בתני' צשיר לא ישאו יין.** ובגמ' מפרש מנא לן דמשצטלה סנהדרין הוא: **נצחיים הראשונים.** בגמרא [ע"ג] מפרש: **נופה לופים.** מפרש בגמ' [שם]: **אנשי אמנה.** צוטחים בהקב"ה וסומכין עליו לעשות טוב ואין דואגין לחסרון: **גב' אמר רב יוסף.** הכי קאמר וכי בית המסוכך בארזים עיר הוא שלא יתא נוח ליתרב: **מטרוע.** לשון ערה כמו ערו ערו (תהלים קל): **בסיפא מתחיל.** מאיסוקופת הצית ופתמיו מתחיל: **ושאיה.** לשון בית השואה מאין יושב ומתוך כך שעירים מרקדים שם ומנמחין וכמתין את שעיריו: **זמרי דיגדי.** מושגי ספינות בחבל שרי שאינו אלא לזרם במלאתם: **ודכרי.** שזומרין צטעה שמורשין ואינו אלא לכיון את השורים לתלמיסם שהולכין לקול השיר דערי עליהם: **דיגדאי.** אינו אלא לשחוק: **טבל זמרא.** גזר על זוכו שלא יזמרו צציתם וצצית משמאות: **ולא איבעי.** ולא היו רוצים לקנותם זכך: **זולו צה.** ולא הקפיד לממות צידם: **כאש צנוורת.** לפי שהעונה מטה אנו לשמוע את המזמר לענות אחריו ונמלחו האשמים נתינים לנס לקול הנשים וקול באשה ערוה' כדכתיב השמיעני את קולך (שיר ג) ומצעיר את יצרו נשי קנת צנוורת אצל זמרי צה ובעיני נשי קנת פריעות יש דקול באשה ערוה אצל אינו מצעיר יצרו כל כך שאין המזמרים מניס אונס לקול העונים: **לנעולי האי מקמי האי.** אם אין שומעין לנו לנטל את שניהם נקדים לנטל את זה שהוא כאש צנוורת: **אהא למא.** למא (שמות יח) מתרגם לזמרה הרחובה

אותו לפני עבודת כוכבים אמר להם עד מתי אתם מאכילין נבילות למזבח נבילות הא שחיט להו אלא טריות שמא ניקב קרום של מוח עמד והתקין להם טבעות בקרקע: עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים: בחולו של מועד: כל ימיו לא היה אדם צריך לשאול על הדמאי: כדאמרן: **בתני' משבטלה סנהדרין** במל השיר מבית המשתאות שנאמר צשיר לא ישתו יין וגו' משמתו נביאים הראשונים במלו אורים ותומים משחרב בהמ"ק במל השמיד ונפת צופים ופסקו אנשי אמנה מישראל שנאמר הושיעה ה' כי גמר חסיד וגו' רשב"ג אומר העיד ר' יהושע מיום שחרב בהמ"ק אין יום שאין בו קללה ולא ירד המל לברכה וניטל מעם הפירות ר' יוסי אומר אף ניטל שומן הפירות ר' שמעון בן אלעזר אומר הטהרה נטלה את (המעם ואת) הריח המעשרות נטלו את שומן הדגן (ו) וחכמים אומרים הזנות והכשפים כילו את הכל: **גב' וממאי דמשבטלה סנהדרין** כתיב אמר רב הונא בריה דרב יהושע דאמר קרא וקנים משער שבתו בחורים מנגינתם אמר רב אודנא דשמעא זמרא תעקר אמר רבא זמרא בביתא חורבא בסיפא שנאמר קול ישורר בחלון חרב בסף כי ארוה ערה מאי כי ארוה ערה אמר ר' יצחק (ג) בית (ב) המסוכך בארזים עיר הוא אלא אפי' בית (ג) המסוכך בארזים מתרועע אמר רב אשי שמע מינה כי מתחיל חורבא בסיפא מתחיל שנאמר חרב בסף ואיבעית אימא מהכא ושאינה יוכת שער אמר מר בר רב אשי לדידי חזי ליה ומנגח כי תורא אמר רב הונא זמרא דנגדי ודבקרי שרי חסדאי אסיר רב הונא במיל זמרא קם מאה אוזוי בוזא ומאה סאה חיטי בוזא ולא איבעי אתא רב חסדא זליל ביה איבעאי אוזא בוזא ולא משתכה אמר רב יוסף זמרי גברי ועני נשי פריצותא זמרי נשי ועני גברי כאש בנעורת למאי נפקא מינה לבטולי הא מקמי הא אמר ר' יוחנן כל השותה בארבעה מיני זמר מביא חמש פורעניות לעולם שנאמר הושיעני מיום שחרב מאחרי בנשף יין ידליקם והיה כנור ונבל תוף וחליל ויין משתיהם ואת פועל ה' לא יבישו מה כתיב אחריו ולכן עמי מבלי דעת שגורמין גלות לעולם וכבודו מתי רעב שמביאין רעב לעולם והמונו צחה צמא שגורמין לתורה שתשתכח מלומדיה ויששה אדם וישפל איש שגורמין שפלות לשונאו של הקב"ה ואין איש אלא הקדוש ב"ה שנאמר ה' איש מלחמה ועיני גבוהים תשפלה שגורמין שפלות של ישראל ומה כתיב אחריו לכן הרחיבה

אתו לפני עבודת כוכבים אמר להם עד מתי אתם מאכילין נבילות למזבח נבילות הא שחיט להו אלא טריות שמא ניקב קרום של מוח עמד והתקין להם טבעות בקרקע: עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים: בחולו של מועד: כל ימיו לא היה אדם צריך לשאול על הדמאי: כדאמרן: **בתני' משבטלה סנהדרין** במל השיר מבית המשתאות שנאמר צשיר לא ישתו יין וגו' משמתו נביאים הראשונים במלו אורים ותומים משחרב בהמ"ק במל השמיד ונפת צופים ופסקו אנשי אמנה מישראל שנאמר הושיעה ה' כי גמר חסיד וגו' רשב"ג אומר העיד ר' יהושע מיום שחרב בהמ"ק אין יום שאין בו קללה ולא ירד המל לברכה וניטל מעם הפירות ר' יוסי אומר אף ניטל שומן הפירות ר' שמעון בן אלעזר אומר הטהרה נטלה את (המעם ואת) הריח המעשרות נטלו את שומן הדגן (ו) וחכמים אומרים הזנות והכשפים כילו את הכל: **גב' וממאי דמשבטלה סנהדרין** כתיב אמר רב הונא בריה דרב יהושע דאמר קרא וקנים משער שבתו בחורים מנגינתם אמר רב אודנא דשמעא זמרא תעקר אמר רבא זמרא בביתא חורבא בסיפא שנאמר קול ישורר בחלון חרב בסף כי ארוה ערה מאי כי ארוה ערה אמר ר' יצחק (ג) בית (ב) המסוכך בארזים עיר הוא אלא אפי' בית (ג) המסוכך בארזים מתרועע אמר רב אשי שמע מינה כי מתחיל חורבא בסיפא מתחיל שנאמר חרב בסף ואיבעית אימא מהכא ושאינה יוכת שער אמר מר בר רב אשי לדידי חזי ליה ומנגח כי תורא אמר רב הונא זמרא דנגדי ודבקרי שרי חסדאי אסיר רב הונא במיל זמרא קם מאה אוזוי בוזא ומאה סאה חיטי בוזא ולא איבעי אתא רב חסדא זליל ביה איבעאי אוזא בוזא ולא משתכה אמר רב יוסף זמרי גברי ועני נשי פריצותא זמרי נשי ועני גברי כאש בנעורת למאי נפקא מינה לבטולי הא מקמי הא אמר ר' יוחנן כל השותה בארבעה מיני זמר מביא חמש פורעניות לעולם שנאמר הושיעני מיום שחרב מאחרי בנשף יין ידליקם והיה כנור ונבל תוף וחליל ויין משתיהם ואת פועל ה' לא יבישו מה כתיב אחריו ולכן עמי מבלי דעת שגורמין גלות לעולם וכבודו מתי רעב שמביאין רעב לעולם והמונו צחה צמא שגורמין לתורה שתשתכח מלומדיה ויששה אדם וישפל איש שגורמין שפלות לשונאו של הקב"ה ואין איש אלא הקדוש ב"ה שנאמר ה' איש מלחמה ועיני גבוהים תשפלה שגורמין שפלות של ישראל ומה כתיב אחריו לכן הרחיבה

ט"ב א מ"י פ"ח מהל' מעשר הלכה ד: ג ב מ"י פ"ח מהלכות מעשר שני הלכה י: ג ב ג מ"י פ"ט מהלכי מעשר הלכה א סג עשין קלח: ג ב ד מ"י שם הלכה ג [טור י"ד סוף סי' שלח]: ג ג ה מ"י פ"ח מהלכות מעשרת הלכה יד סג עשין מד"ס ג טור ש"ע ח"מ סי' מקס ספ"ג:

תורה אור השלם

- עורה לפיה תישן ארני הקיצה אל תזנח לקצו: תהלים מר כד
- הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל: תהלים קכא ד
- בשיר לא ישתו יין ימר שכר לשתייה: ישעיהו כד ט
- הושיעה יי בני גמר חסיד כי פטר אמונים לקצו: תהלים יב ב
- זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם: איכה ה יד
- ורבנו בחובה עוררם כל יותו גוי גם קאת גם קפד בכפתריה ולינו קול ישורר בחלון חרב בסף כי ארוה ערה: צפניה ב יד
- נשאר בעיר שמה ושאיה יבת שעיר: ישעיהו כד יב
- הוי משכימי בבקר שכר ירדפו מאחרי בנשף יין ידליקם: ישעיהו ה יא
- לכן גלה עמי מבלי דעת וכבודו מתי רעב והמונו צחה צמא: לכן הרחיבה שאול נפשה ופיערה פיה לבלי חק וירד תורה והמונה השאנה ועלו בה: ישעיהו ה יג-יד
- וישאר אדם וישפל איש ועיני גבוהים תשפלה: ישעיהו ה טו
- יין איש מלחמה יין שמת טו ג

גד א מיי פ"ח מהל' ב'מ
המורה הלכה ח סמג
לאין כל:
גה ב [השט' הרמז"ס
ומלמ' שהמ"ל פ"ט
מהל' על המקדש דין ו'
תמה על זה]:

תורה אור השלם

1. והנה גם צדוק וכל הלויים אתו נשאים את ארון ברית האלהים ויצקו את ארון האלהים ויעל אביתר עד תם כל העם לעבור מן העיר: שמואל ב טו כד
2. והיה לדרש אלהים בימי זכריהו המבין בראת האלהים ובימי דרשו את ה' הצליחו האלהים:

3. ויאמר התרשאת לך אשר לא יאכלו מקדש הקדשים עד עמד ברוך לאתרים ולהמנים:

4. והבית בהבנתו אבן שלמה וקצת נבנה ומקבות החרון כל כלי ברזל לא נשמע בבית הבנוי: מלכים א ו ז
5. כל אלה אבנים יקרות כמדת גיות מגררות במגרה מבית ומחוץ ומקודש עד הקפוחות ומחוץ עד הקיצר הגדול: מלכים א ו ז
6. מקשה חרש אבן פתחו חתם הפתח את שתי האבנים על שמת בני ישראל מסבת משבצות הקב תעשה אתם: שמות כח יא
7. והטור הרביעי תרשיש שהם וישפיה מסבות משבצות הקב במלואותם:

8. וזך וטלם ובעלות: יהושע טו כד
9. בבוא הויפים ויאמרו לשאלו הלא נדוד מסתתר עמנו:
10. כי מי בו ליום קטנות ושמחו וראו את האבן הבדיל ביד ורבלל שבעה אלה עניי ה' המה משוטטים בכל הארץ: זכריה ד י

לעני רש"י

מש"א [יש"א]. חיבה קטה. אצפליי"ר [אינפליר]. להתנחל. ברשק"א [ברישק"א]. חלה-דבש.

הרחיבה שאלו נפשה. לאחר שהצילו חמש פורעניות הללו לעולם סופן נופלין בגיהנם: **זימנין סליק.** פעמים (ס) עולים צידם שנענים ופעמים שלא עלה צידם שהרי כשצרח דוד מפני אכזלום יאל מירושלים שאל לדוק צאורים ותומים ועלתה לו שהציבוה ושאל אציתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אציתר שנסתלק מן הכהונה והכי שלא נענה צאורים ותומים והכי תניא בסדר עולם גבי ארון וצנרתו מפני אכזלום יאל עמו עד שעלה בצמלה הזיתים ונשאל צאורים ותומים ונסתלק אציתר מן הכהונה גדולה נכנס לדוק תחתיו כדמתיב (שמואל ב הארון וגו'): **זימי זכריהו.** והוא זנו של יהודע^(ט) שהיה זימי יואש: **ערי מגרש.** ערי לויים שהטעינו המתוב מגרשות: **עד עמוד כהן וגו'.** אלמנה הוו אורים צנית שני: **אמור לו.** לא שהיו אורים ותומים אלא כהנס שאומר לחזירו כו'. אלמנה כל ימי המקדש ראשון הוו: **דסניא.** חגי זכריה ומלאכי נקראו אחרונים: **שמעון וישמעאל.** רבן שמעון שהיה נישא ורבי ישמעאל בן אלישע^(ט) כהן גדול שהרגתם^(ט) מלכות ויון: **לחיצא.** שעתידין ליהרג בצורב: **לקטלא.** לשאר מיתות כגון רבי עקיבא שסקרו צצרו בצמטריקות פיסיות של צרול כדלמך צצרכות (ד' ס' א): **וכי חנניה בן מרדיון שנשרף ורבי יהודה בן צבא צלונציאות של צרול כדלמך צצנהדין (ד' יד):** **שאין מספידין על רוגי מנעום.** מלימת המלך לפיך מיתו צידם: **זכרים כספן.** כמשמען אבן שלמה מסע כמה שהסיעה מן ההר ולא סיתמה שז צכלי צרול: **והלא כזר נאמר מגוררות צמניה וגו': שמי נמאי אשא.** דלמך' צמס' גיטין (ד' ס' א). שהצילו שמיר ע"י

הרחיבה שאלו נפשה. לאחר שהצילו חמש פורעניות הללו לעולם סופן נופלין בגיהנם: **זימנין סליק.** פעמים (ס) עולים צידם שנענים ופעמים שלא עלה צידם שהרי כשצרח דוד מפני אכזלום יאל מירושלים שאל לדוק צאורים ותומים ועלתה לו שהציבוה ושאל אציתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אציתר שנסתלק מן הכהונה והכי תניא בסדר עולם גבי ארון וצנרתו מפני אכזלום יאל עמו עד שעלה בצמלה הזיתים ונשאל צאורים ותומים ונסתלק אציתר מן הכהונה גדולה נכנס לדוק תחתיו כדמתיב (שמואל ב הארון וגו'): **זימי זכריהו.** והוא זנו של יהודע^(ט) שהיה זימי יואש: **ערי מגרש.** ערי לויים שהטעינו המתוב מגרשות: **עד עמוד כהן וגו'.** אלמנה הוו אורים צנית שני: **אמור לו.** לא שהיו אורים ותומים אלא כהנס שאומר לחזירו כו'. אלמנה כל ימי המקדש ראשון הוו: **דסניא.** חגי זכריה ומלאכי נקראו אחרונים: **שמעון וישמעאל.** רבן שמעון שהיה נישא ורבי ישמעאל בן אלישע^(ט) כהן גדול שהרגתם^(ט) מלכות ויון: **לחיצא.** שעתידין ליהרג בצורב: **לקטלא.** לשאר מיתות כגון רבי עקיבא שסקרו צצרו בצמטריקות פיסיות של צרול כדלמך צצרכות (ד' ס' א): **וכי חנניה בן מרדיון שנשרף ורבי יהודה בן צבא צלונציאות של צרול כדלמך צצנהדין (ד' יד):** **שאין מספידין על רוגי מנעום.** מלימת המלך לפיך מיתו צידם: **זכרים כספן.** כמשמען אבן שלמה מסע כמה שהסיעה מן ההר ולא סיתמה שז צכלי צרול: **והלא כזר נאמר מגוררות צמניה וגו': שמי נמאי אשא.** דלמך' צמס' גיטין (ד' ס' א). שהצילו שמיר ע"י

הרחיבה שאלו נפשה ופיערה פיה לבלי חק וירד הדרה והמונה ושאונה ועלו בה: משמתו נביאים הראשונים: מאן נביאים הראשונים אמר רב הונא זה (ב) דוד ושמואל ושלמה רב נחמן אמר בימי דוד זימנין סליק וזימנין לא סליק^(ט) שהרי שאל צדוק ועלתה לו שאל אביתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אביתר מתיב רבה בר שמואל^(ב) ויהי לדרוש אלהים (ב) כל ימי זכריה המבין בראות אלהים מאי לאו באורים ותומים לא נביאים ת"ש משחרב בהמ"ק ראשון בטלו ערי מגרש ופסקו אורים ותומים ופסק מלך מבית דוד ואם לחשך אדם לומר^(ב) ויאמר התרשאת להם אשר לא יאכלו מקדש הקדשים עד עמוד כהן לאורים ותומים [אמור לו] כהנס שאומר לחברו עד שיהיו מתים ויבא משיח בן דוד אלא אמר רב נחמן בר יצחק מאן נביאים הראשונים לאפקוי מחגי זכריה ומלאכי דאחרונים נינהו דת"ר^(א) משמתו חגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל ואע"פ כן היו משתמשים בבית קול שפעם אחת היו מסובין בעליית בית גרויאל בירחו נתנה עליהן בת קול מן השמים ואמרה יש בכבם אדם אחד שראוי שתשרה שכינה עליו אלא שאין דורו ראוי לכך נתנו עיניהם בהלל הזקן וכשמת הספידוהו הי חסיד הי עניו תלמידו של עזרא ושוב פעם אחרת היו מסובין בעלייה ביבנה נתנה להן בת קול מן השמים ואמרה להן יש בכבם אדם א' שראוי שתשרה שכינה עליו אלא שאין דורו זכאין לכך נתנו עיניהם בשמואל הקמין וכשמת הספידוהו

הרחיבה שאלו נפשה. לאחר שהצילו חמש פורעניות הללו לעולם סופן נופלין בגיהנם: **זימנין סליק.** פעמים (ס) עולים צידם שנענים ופעמים שלא עלה צידם שהרי כשצרח דוד מפני אכזלום יאל מירושלים שאל לדוק צאורים ותומים ועלתה לו שהציבוה ושאל אציתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אציתר שנסתלק מן הכהונה והכי תניא בסדר עולם גבי ארון וצנרתו מפני אכזלום יאל עמו עד שעלה בצמלה הזיתים ונשאל צאורים ותומים ונסתלק אציתר מן הכהונה גדולה נכנס לדוק תחתיו כדמתיב (שמואל ב הארון וגו'): **זימי זכריהו.** והוא זנו של יהודע^(ט) שהיה זימי יואש: **ערי מגרש.** ערי לויים שהטעינו המתוב מגרשות: **עד עמוד כהן וגו'.** אלמנה הוו אורים צנית שני: **אמור לו.** לא שהיו אורים ותומים אלא כהנס שאומר לחזירו כו'. אלמנה כל ימי המקדש ראשון הוו: **דסניא.** חגי זכריה ומלאכי נקראו אחרונים: **שמעון וישמעאל.** רבן שמעון שהיה נישא ורבי ישמעאל בן אלישע^(ט) כהן גדול שהרגתם^(ט) מלכות ויון: **לחיצא.** שעתידין ליהרג בצורב: **לקטלא.** לשאר מיתות כגון רבי עקיבא שסקרו צצרו בצמטריקות פיסיות של צרול כדלמך צצרכות (ד' ס' א): **וכי חנניה בן מרדיון שנשרף ורבי יהודה בן צבא צלונציאות של צרול כדלמך צצנהדין (ד' יד):** **שאין מספידין על רוגי מנעום.** מלימת המלך לפיך מיתו צידם: **זכרים כספן.** כמשמען אבן שלמה מסע כמה שהסיעה מן ההר ולא סיתמה שז צכלי צרול: **והלא כזר נאמר מגוררות צמניה וגו': שמי נמאי אשא.** דלמך' צמס' גיטין (ד' ס' א). שהצילו שמיר ע"י

הרחיבה שאלו נפשה ופיערה פיה לבלי חק וירד הדרה והמונה ושאונה ועלו בה: משמתו נביאים הראשונים: מאן נביאים הראשונים אמר רב הונא זה (ב) דוד ושמואל ושלמה רב נחמן אמר בימי דוד זימנין סליק וזימנין לא סליק^(ט) שהרי שאל צדוק ועלתה לו שאל אביתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אביתר מתיב רבה בר שמואל^(ב) ויהי לדרוש אלהים (ב) כל ימי זכריה המבין בראות אלהים מאי לאו באורים ותומים לא נביאים ת"ש משחרב בהמ"ק ראשון בטלו ערי מגרש ופסקו אורים ותומים ופסק מלך מבית דוד ואם לחשך אדם לומר^(ב) ויאמר התרשאת להם אשר לא יאכלו מקדש הקדשים עד עמוד כהן לאורים ותומים [אמור לו] כהנס שאומר לחברו עד שיהיו מתים ויבא משיח בן דוד אלא אמר רב נחמן בר יצחק מאן נביאים הראשונים לאפקוי מחגי זכריה ומלאכי דאחרונים נינהו דת"ר^(א) משמתו חגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל ואע"פ כן היו משתמשים בבית קול שפעם אחת היו מסובין בעליית בית גרויאל בירחו נתנה עליהן בת קול מן השמים ואמרה יש בכבם אדם אחד שראוי שתשרה שכינה עליו אלא שאין דורו ראוי לכך נתנו עיניהם בהלל הזקן וכשמת הספידוהו הי חסיד הי עניו תלמידו של עזרא ושוב פעם אחרת היו מסובין בעלייה ביבנה נתנה להן בת קול מן השמים ואמרה להן יש בכבם אדם א' שראוי שתשרה שכינה עליו אלא שאין דורו זכאין לכך נתנו עיניהם בשמואל הקמין וכשמת הספידוהו

הרחיבה שאלו נפשה ופיערה פיה לבלי חק וירד הדרה והמונה ושאונה ועלו בה: משמתו נביאים הראשונים: מאן נביאים הראשונים אמר רב הונא זה (ב) דוד ושמואל ושלמה רב נחמן אמר בימי דוד זימנין סליק וזימנין לא סליק^(ט) שהרי שאל צדוק ועלתה לו שאל אביתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אביתר מתיב רבה בר שמואל^(ב) ויהי לדרוש אלהים (ב) כל ימי זכריה המבין בראות אלהים מאי לאו באורים ותומים לא נביאים ת"ש משחרב בהמ"ק ראשון בטלו ערי מגרש ופסקו אורים ותומים ופסק מלך מבית דוד ואם לחשך אדם לומר^(ב) ויאמר התרשאת להם אשר לא יאכלו מקדש הקדשים עד עמוד כהן לאורים ותומים [אמור לו] כהנס שאומר לחברו עד שיהיו מתים ויבא משיח בן דוד אלא אמר רב נחמן בר יצחק מאן נביאים הראשונים לאפקוי מחגי זכריה ומלאכי דאחרונים נינהו דת"ר^(א) משמתו חגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל ואע"פ כן היו משתמשים בבית קול שפעם אחת היו מסובין בעליית בית גרויאל בירחו נתנה עליהן בת קול מן השמים ואמרה יש בכבם אדם אחד שראוי שתשרה שכינה עליו אלא שאין דורו זכאין לכך נתנו עיניהם בשמואל הקמין וכשמת הספידוהו

הרחיבה שאלו נפשה ופיערה פיה לבלי חק וירד הדרה והמונה ושאונה ועלו בה: משמתו נביאים הראשונים: מאן נביאים הראשונים אמר רב הונא זה (ב) דוד ושמואל ושלמה רב נחמן אמר בימי דוד זימנין סליק וזימנין לא סליק^(ט) שהרי שאל צדוק ועלתה לו שאל אביתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אביתר מתיב רבה בר שמואל^(ב) ויהי לדרוש אלהים (ב) כל ימי זכריה המבין בראות אלהים מאי לאו באורים ותומים לא נביאים ת"ש משחרב בהמ"ק ראשון בטלו ערי מגרש ופסקו אורים ותומים ופסק מלך מבית דוד ואם לחשך אדם לומר^(ב) ויאמר התרשאת להם אשר לא יאכלו מקדש הקדשים עד עמוד כהן לאורים ותומים [אמור לו] כהנס שאומר לחברו עד שיהיו מתים ויבא משיח בן דוד אלא אמר רב נחמן בר יצחק מאן נביאים הראשונים לאפקוי מחגי זכריה ומלאכי דאחרונים נינהו דת"ר^(א) משמתו חגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל ואע"פ כן היו משתמשים בבית קול שפעם אחת היו מסובין בעליית בית גרויאל בירחו נתנה עליהן בת קול מן השמים ואמרה להן יש בכבם אדם א' שראוי שתשרה שכינה עליו אלא שאין דורו זכאין לכך נתנו עיניהם בשמואל הקמין וכשמת הספידוהו

(א) [ג"ל שמואל דוד כ"א כע"י:] (ב) [יומא עג: ע"י שס ו"ע:] (ג) סנהדרין יא. יומא ט: [מוספתא פי"ג]. (ד) [מוספתא פט"ו]. (ה) [מוספתא פט"ו ע"ש]. (ו) [גיר' הערוך בטני פ"י מן ושמח בטנה ערך טו ו']. (ז) [ע"י מוס' שנת כ: ד"ה אבן ומוס' ג"מ ט: ד"ה צובות וזולין פד: ד"ה צובותא]. (ח) [ג"ל הוסיפס וכ"מ בפרי"י וכו"א בחי"ט]. (ט) [ס"א רב יוסף.] (י) [משכין פ"ה מ"ט זרז ג, ב] (יא) [ג"ל שאלמך למשן אצטו הילך במורה כן איתא צילקוט רמז רכ"ח:] (ב) [ע"י יעב"ז]. (ג) [דפרי"ר: מלכות הרשעה]. (ד) [גרש"י: צע"י במרין]. (ה) [נפוך רש"י:] (ו) [דברים א, ט] (ז) [ג"ל במשכין פ"ה מ"ט].

הגהות הב"ח

(א) גמ' לדרוש אלהים בימי זכריהו המבין בראות האלהים כל"ל ויתבט כל הממק: (ב) רש"י ד"ה זימנין סליק פמטם עולה מאלד והרי הוא כמחזור כששקילות פוסק הוא הולך מלמטה למעלה והכי אמרינן (ט) צמדות: **הלפתא.** צרשק"א צלע"ז שהן עבות (י) ונכנסת השעוה עם הדבש: **שמויפין זו.** ממוך שהוא טוב ועצ מערבין צו מיס ויין וזין נכרות צו: **שמויפין.** שקניס והולכי רכיל: **שמאמינים כהקדוש צדוק הוא.** לוותר ממונס לנוי הדור מלוה ולצדקה ולהולאת צבות וימים טוויס: **שיסבנו שולתנס לעסיד לנא.** שאין מקבלין שזר שלס. והכי משמע כי מי צו ליום הצא את הצדיקים: **קטנות.** קטנות אמנה: **קטני רשעי בני ישראל.** שמתו כשפן קטנים: **שמבובין**

גליון הש"ס

גמ' באבני מקדש. ע"י בנסתת ממד פ"א וצדכרי מפרש ש ד"ה אמר אבי דמתקין ומימי מעיקרא: שם משחרב מקדש ראשון ובה. ע"י שנת כ ע"י מד"ה אבן חולין פד ע"י ד"ה צובותא: רש"י ד"ה (ד"ה) לקטלא ו"ה בן תרדיון ובה. כדאיתא צע"ז ד"י יח ע"א:

מוסף רש"י

שהרי שאל צדוק. כשהיה דוד בונה מפני אכזלום (יחזק ענ.). ויעל אביתר. ותמלא צדוק עולם ושאל צאורים ותומים ולא עלתה לו ונסתלק מן הכהונה שנאמר ויעל אציתר (סח). כל הניצוק תהיה. כל משקין שמקין מכלי אל כלל אצ"פ שמתו מתחון וקילות יורד משפה לשפה, לא נעשה חיבור כדי לטמא הרוץ מודבש דיפים. מאותו דבש שהוא עבה ויכולין לייפס לערב צו משקין אחרים, והצפוחים. כמו לפיחות נדבש, צרשקרי"ש צלע"ז, והואיל וכן עבין נעשה מתחון כמו מחובר לעיון, שהקלות היורד למטה למשקין עמאין נעשה כולו עמא ואפילו העליון, אלל דבש שלנו שאינו עב הואיל ונולל הוא נילוק שזו טהור ככל המשקין (נור ג.).